

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Інформатика)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Інформатика
Форма навчання	Денна
Розробник (викладач)	Кузава Ірина Борисівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти,
Контактна інформація	Електронна адреса викладача: Kuzava.Irina@vnu.edu.ua
Семестр, курс	5 семестр, III курс
Кількість годин/кредитів	Загальний обсяг: 3 кредити / 90 годин. Аудиторних годин: 36; з них: лекцій – 16 год., практичних – 20 год., самостійної роботи – 48 год., консультації – 6 год.
Форма контролю	Залік
Час занять	Тижневих годин: 2 год. Аудиторні заняття проводяться за розкладом: http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Консультації викладача відповідно затвердженому графіку.
Анотація курсу	Силабус освітнього компонента (ОК) «Інклюзивна освіта» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблений кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми «Середня освіта. Інформатика» підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика). Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Він визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Інклюзивна освіта», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Освітній компонент «Інклюзивна освіта» належить до циклу нормативних ОК професійної підготовки бакалаврської освітньо-професійної програми «Середня освіта. Інформатика» і має за мету надання здобувачам освіти знань та вмінь організації інклюзії у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти. Зміст ОК розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері спеціальної освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.
Пререквізити	«Охорона життя і здоров'я учасників освітнього процесу», «Теорія і методика фізичного виховання», «Педагогіка», «Психологія».

Постреквізити	«Методика навчання інформатики», «Практикум зі шкільного курсу інформатики», «Психолого-педагогічна практика».
Мета вивчення освітнього компонента	Полягає в засвоєнні філософських, нормативно-правових та організаційних основ інклюзивної освіти; здійсненні особистісно-мотиваційної, когнітивної та практичної підготовки бакалаврів середньої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика) до реалізації інклюзивної моделі освіти в Україні. Освітній компонент «Інклюзивна освіта» спрямований на формування таких загальних (ЗК), фахових (ФК) та предметних (ПК) компетентностей: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів). ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку. ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів/здобувачів освіти з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів/здобувачів освіти. ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів/здобувачів освіти ключові та предметні компетентності засобами навчального предмета та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів/здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК6. Здатність до формування колективу учнів/здобувачів освіти; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів/здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та

	особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями/здобувачами освіти в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. ПК1. Здатність використовувати знання наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів сучасної інформатики у практиці навчання інформатики. ПК7. Здатність добирати та використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та в позакласній роботі, аналізувати й оцінювати доцільність й ефективність їх застосування.
Результати навчання	Опанування змісту освітнього компонента дозволяє отримати наступні програмні результати навчання: РН3. <i>Визначати</i> освітні цілі, <i>планувати</i> та <i>проєктувати</i> освітній процес на основі компетентнісного підходу з урахуванням освітніх потреб учнів/здобувачів освіти закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти. РН5. <i>Добирати</i> доцільні форми та методи виховання учнів/здобувачів освіти на уроках/заняттях і в позакласній роботі; <i>аналізувати</i> динаміку особистісного розвитку учнів/здобувачів освіти, <i>визначати</i> ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. РН6. <i>Проєктувати</i> психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів/здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами), технологій здоров'язбереження під час освітнього процесу, способів запобігання та протидії негативним впливам на особистість, <i>налагоджувати</i> ефективну співпрацю з учнями/здобувачами освіти та батьками (особами, які виконують їхні функції). ПРН1. <i>Визначати</i> структуру предметної галузі інформатики, її місце в системі наук, <i>визначати</i> перспективи розвитку інформатики та інформаційних технологій, їхнє суспільне значення. ПРН13. <i>Передбачати</i> та <i>оцінювати</i> результати власної діяльності, <i>аналізувати</i> перспективний педагогічний досвід з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу фахової передвищої освіти.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади інклюзивної освіти							
Тема 1. Загальні питання інклюзивної освіти Концептуальні засади процесу інклюзії закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти. Загальна характеристика моделей інклюзивної освіти учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку. Учні/здобувачі освіти, що	10	2	2	-	-	6	ДС/10

потребують корекції психофізичного розвитку, як суб'єкти інклюзивної освіти. Вплив інклюзивної освіти на розвиток та соціалізацію учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку.							
Тема 2. Законодавче, нормативно-правове та методичне забезпечення інклюзивної освіти учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку. Аналіз міжнародного законодавства у галузі інклюзивної освіти. Нормативно-правова база щодо організації інклюзивної освіти у закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти України.	9	1	2	-	-	6	ДС/10
Тема 3. Історія розвитку інклюзивної освіти у психолого-педагогічній науці Загальна характеристика зарубіжних науково-практичних підходів щодо інклюзивної освіти вихованців, які потребують корекції психофізичного розвитку. Аналіз досвіду країн Північної Америки, Європи та пострадянського простору щодо розвитку інклюзивної освіти учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку.	9	1	2	-	-	6	ДБ/10
Змістовий модуль 2. Сучасна практика організації інклюзивної освіти в Україні							
Тема 4. Умови організації інклюзивної освіти та їх вплив на корекцію психофізичного розвитку дитини. Аналіз сучасних шляхів впровадження інклюзивної освіти у вітчизняній системі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти. Створення в закладах освіти адаптованого корекційно-розвивального середовища, що забезпечує повноцінне включення та особистісну самореалізацію учнів/здобувачів освіти з психофізичними порушеннями. Особливості медико-психолого-педагогічного супроводу учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку. Специфіка моніторингу індивідуальних досягнень учнів/здобувачів освіти із психофізичними порушеннями в умовах інклюзивного навчання. Підготовка педагогічних кадрів для	7	1	2	-	-	4	ДБ/10

реалізації інклюзивної освіти.							
Тема 5. Особливості організації корекційно-розвивального середовища, його зміст, структура і роль у формуванні особистості учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку. Поняття про освітнє, корекційне та інклюзивне середовище. Роль корекційно-розвивального середовища у формуванні особистості учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку. Зміст, структура і роль корекційно-розвивального середовища у формуванні особистості учнів/здобувачів освіти із порушеннями психофізичного розвитку. Основні компоненти інклюзивного середовища: безбар'єрне фізичне і психічне середовище, нормативно-правове, фінансове та програмно-методичне забезпечення освітнього процесу; спеціальні умови навчання і виховання, які необхідні для повноцінного фізичного, психічного, естетичного та соціального розвитку, організаційні, кадрові та культурно-інформаційні ресурси навчально-виховного закладу, його науково-дослідницький і духовно-моральний потенціал; моніторингово-консультативний та корекційно-розвивальний компоненти.	8	1	2	-	1	4	ДС/10
Тема 6. Роль батьків у інклюзивному процесі. Партнерство між родиною і закладом загальної освіти як необхідна передумова успішної інклюзії. Права батьків. Комунікація з батьками, налагодження стосунків. Погляди батьків на освіту. Приклади справжньої та змістовної праці з батьками.	9	2	2	-	1	4	РМГ/10
Тема 7. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання. Корекційно-розвивальна робота та її значення при навчанні учня/здобувача освіти з особливим потребами. Співробітництво з колегами: вчителями, психологами, логопедами, адміністрацією навчального закладу, асистентами вчителів/викладачів та ін. Розуміння роботи та ролі інших фахівців, а також місця вчителя/викладача інформатики у	9	2	2	-	1	4	РМГ/10

динамічній системі. Комунікація з іншими фахівцями та командний підхід до навчання учнів/здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.							
Тема 8. Оцінювання навчальних досягнень учнів/здобувачів освіти із особливостями психофізичного розвитку. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів. Складання індивідуального навчального плану. Модифікація та адаптація курикулуму.	9	2	2	-	1	4	РМГ/10
Тема 9. Організація професійної діяльності вчителя/викладача інформатики в умовах інклюзивного навчання. Співробітництво та основні принципи вчителя/викладача інформатики командного підходу. Місце у структурі професійного співробітництва в інклюзивному навчальному закладі. Професійне співробітництво як одна з основних умов ефективного інклюзивного навчання і виховання учнів/здобувачів освіти із психофізичними порушеннями. Науково-методичне забезпечення інклюзивної освіти в практиці роботи закладах загальної середньої/фахової перед вищої освіти. Професійна готовність майбутнього вчителя/викладача інформатики до інклюзивної освіти. Професійне співробітництво як сучасна тенденція організації освітнього процесу. Психолого-педагогічні особливості професійного співробітництва. Організація професійного співробітництва в інклюзивному закладі. Організація діяльності міждисциплінарної команди фахівців. Специфіка співробітництва різних фахівців в інклюзивному середовищі. Місце вчителя/викладача інформатики у структурі професійного співробітництва .	9	2	2	-	1	4	ДС/10
Тема 10. Корекційно-педагогічний супровід учнів із порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного процесу в закладі загальної середньої / фахової передвищої освіти. Значення корекційно-педагогічного супроводу дітей, які мають особливі потреби, в інклюзивних закладах загальної	11	2	2	-	1	6	ДС/10

середньої/фахової перед вищої освіти. Завдання і зміст корекційно-педагогічного супроводу в умовах інклюзивного навчання. Алгоритм діяльності вчителя/викладача інформатики в закладі з інклюзивним навчанням. Створення сприятливого навчально-розвивального інклюзивного середовища. Модель корекційно-педагогічної діяльності вчителя/викладача інформатики в освітньому просторі загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним навчанням.							
Разом	90	16	20	-	6	48	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, РМГ – робота в малих групах.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння навчального матеріалу в час, вільний від обов’язкових занять, без участі викладача.

Самостійна робота містить:

- опрацювання лекційного матеріалу (перевірка здійснюється під час практичних занять та оцінюється при виставленні оцінки за змістовий модуль);
- підготовка до практичних занять, виконання домашніх завдань (перевірка здійснюється під час практичних занять);
- систематизація вивченого матеріалу перед контрольними роботами (перевірка здійснюється під час контрольних заходів і оцінюється відповідною кількістю балів);
- самостійне опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювались і не розглядались на заняттях (перевірка здійснюється під час практичних занять та контрольних заходів, оцінюється відповідною кількістю балів).

Здобувачам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та ресурси Інтернету.

№ з/п	Завдання на самостійну роботу	Кількість годин
Змістовий модуль № 1. Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади інклюзивної освіти		
1	Опрацювання конспекту лекції	6
2	Опрацювання підручників, навчальних посібників	6
3	Підготовка до практичних занять	6
Всього самостійна робота за змістовий модуль 1		18
Змістовий модуль № 2. Сучасна практика організації інклюзивної освіти в Україні		
4	Опрацювання конспекту лекції	4
5	Опрацювання підручників, навчальних посібників	4
6	Підготовка до практичних занять	4
7	Опрацювання конспекту лекції	4

8	Опрацювання підручників, навчальних посібників	4
9	Підготовка до практичних занять	4
10	Самостійна робота в дистанційному режимі	6
Всього самостійна робота за змістовий модуль 2		30
Всього самостійна робота з ОК		48

Питання до заліку

1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.
2. Інклюзія – стратегія міжнародного законодавства.
3. Українське законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної та інклюзивної освіти.
4. Характеристика спеціальної освіти в Україні.
5. Загальноосвітні заклади як кадровий та навчально-методичний ресурс інклюзивної освіти.
6. Класифікація порушень психофізичного розвитку у дітей в Україні та в розвинених країнах світу.
7. Основні напрями модернізації освітньої галузі.
8. Огляд сучасних українських та міжнародних досліджень у галузі освіти дітей з особливими потребами.
9. Роль батьків у інклюзивному процесі.
10. Партнерство між родиною і школою як необхідна передумова успішної інклюзії. Права батьків.
11. Комунікація з батьками, налагодження стосунків.
12. Погляди батьків на освіту. Приклади справжньої та змістовної праці з батьками.
13. Корекційно-розвивальна робота та її значення при навчанні учня/здобувача із особливими освітніми потребами.
14. Співробітництво з колегами: вчителями/викладачами, психологами, логопедами, адміністрацією навчального закладу, асистентами вчителів та ін.
15. Розуміння роботи та ролі інших фахівців, а також місця вчителя/викладача інформатики у динамічній системі.
16. Комунікація з іншими фахівцями та командний підхід до навчання учнів/здобувачів з особливими освітніми потребами.
17. Індивідуальне та стандартизоване оцінювання навчальних досягнень учнів/здобувачів з особливими потребами.
18. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів.
19. Складання індивідуального навчального плану.
20. Модифікація та адаптація курикулуму.
21. Загальна характеристика зарубіжних науково-практичних підходів щодо інклюзивної освіти учнів/здобувачів, які потребують корекції психофізичного розвитку.
22. Аналіз досвіду країн Північної Америки та Європи щодо розвитку інклюзивної освіти учнів/здобувачів освіти, які потребують корекції психофізичного розвитку.
23. Аналіз досвіду країн пострадянського простору щодо розвитку інклюзивної освіти учнів/здобувачів, які потребують корекції психофізичного розвитку.

24. Аналіз сучасних шляхів впровадження інклюзивної освіти у вітчизняній системі середньої школи та фахової передвищої освіти.
25. Створення в закладах загальної середньої/фахової передвищої освіти адаптованого корекційно-розвивального середовища, що забезпечує повноцінне включення та особистісну самореалізацію учнів/здобувачів з психофізичними порушеннями.
26. Особливості медико-психолого-педагогічного супроводу учнів/здобувачів середнього та старшого шкільного віку, які потребують корекції психофізичного розвитку.
27. Специфіка моніторингу індивідуальних досягнень учнів/здобувачів із психофізичними порушеннями в умовах інклюзивного навчання.
28. Підготовка педагогічних кадрів для реалізації інклюзивної освіти.
29. Поняття про освітнє, корекційне та інклюзивне середовище.
30. Роль корекційно-розвивального середовища у формуванні особистості учнів/здобувачів, які потребують корекції психофізичного розвитку.
31. Зміст, структура і роль корекційно-розвивального середовища у формуванні особистості учнів/здобувачів з порушеннями психофізичного розвитку.
32. Основні компоненти інклюзивного середовища: безбар'єрне фізичне і психічне середовище, нормативно-правове, фінансове та програмно-методичне забезпечення освітнього процесу; спеціальні умови навчання і виховання, які необхідні для повноцінного фізичного, психічного, естетичного та соціального розвитку, організаційні, кадрові та культурно-інформаційні ресурси навчально-виховного закладу, його науково-дослідницький і духовно-моральний потенціал; моніторингово-консультативний та корекційно-розвивальний компоненти.
33. Співробітництво з колегами: вчителями/викладачами, психологами, логопедами, адміністрацією навчального закладу, асистентами вчителів/викладачів та ін.
34. Розуміння роботи та ролі інших фахівців, а також місця також місця вчителя/викладача інформатики у динамічній системі.
35. Комунікація з іншими фахівцями та командний підхід до навчання учнів/здобувачів з особливими освітніми потребами.
36. Професійне співробітництво як одна з основних умов ефективного інклюзивного навчання і виховання учнів із психофізичними порушеннями.
37. Науково-методичне забезпечення інклюзивної освіти в практиці роботи закладах загальної середньої/фахової перед вищої освіти.
38. Професійна готовність майбутнього також місця вчителя/викладача інформатики ЗЗСО та закладу фахової передвищої освіти до інклюзивної освіти.
39. Психолого-педагогічні особливості професійного співробітництва.
40. Організація професійного співробітництва в інклюзивному закладі.
41. Організація діяльності міждисциплінарної команди фахівців. Специфіка співробітництва різних фахівців в інклюзивному закладах загальної середньої/фахової перед вищої освіти.
42. Місце також місця вчителя/викладача інформатики у структурі професійного співробітництва.
43. Значення корекційно-педагогічного супроводу учнів/здобувачів, які мають особливі освітні потреби, в інклюзивних загальноосвітніх навчальних закладах та закладах фахової передвищої освіти.
44. Завдання і зміст корекційно-педагогічного супроводу в умовах інклюзивного навчання.

45. Алгоритм діяльності також місця вчителя/викладача у закладі з інклюзивним навчанням.

46. Модель корекційно-педагогічної діяльності, а також місця вчителя/викладача інформатики в освітньому просторі навчального закладу з інклюзивним навчанням.

Політика курсу

Політика щодо оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента *«Інклюзивна освіта»* здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Інклюзивна освіта» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час аудиторних занять

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
9-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
7-8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3-6 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
1-2 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з формою контролю – залік

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Вирішення конфліктних ситуацій

Будь-яка конфліктна ситуація, яка виникає в учасників освітнього процесу вирішується згідно з Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки

Політика викладача щодо здобувача освіти

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури;

підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття та списування. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і практичні заняття освітнього компонента.

Рекомендована література

Методичне забезпечення ОК:

1. Кузава І. Б. Інклюзивна освіта дітей дошкільного віку: монографія. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 345с.
2. Кузава І.Б. Інтегрований підхід до інклюзивної освіти осіб із порушеннями зору: монографія [Кол.авт.: Н. А. Савчук, Ю. П. Симончук, Л. П. Стасюк, І.Б. Кузава, В. В. Терпелюк, Ю. Й. Тулашвілі] / за заг. ред. Ю. Й. Тулашвілі. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2019. 344 с.
3. Кузава І.Б. Психолого-педагогічні аспекти організації дошкільної інклюзивної освіти. Напрями та перспективи інклюзивного навчання людей з порушеннями зору в українському освітньому просторі : монографія. Науково-методична лабораторія з питань дидактичних технологій інклюзивного та інтегрованого навчання суб'єктів освіти з порушеннями зору Інституту педагогічних технологій (Луцьк) АПН України / за ред. Ю. Й. Тулашвілі. Луцьк: ВМА «ТЕРЕН», 2019. 264 с.
4. Кузава І.Б. Інклюзивне навчання в Україні: теоретико-методичні та нормативно-правові засади. Edukacja włączająca pa Ukrainie: zasady teoretyczne i metodologiczne oraz regulacyjne Inclusive education in Ukraine: theoretical, methodological and regulatory principles : monografie [Text] // redakcja naukowa Marian Zdzisław Stepulak ; Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie. 2018. С. 125-133. ISBN 978-83-64527-95-1.
5. Кузава І.Б., Дем'янюк С. Організація інклюзивного середовища у закладі дошкільної освіти. Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти. Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (18-19 травня 2022 р., Луцьк) / за заг. ред. проф. І.Б. Кузави / І. М. Брушневська, Г. О. Гац, Н.С. Карабанова, З. С. Мацюк, В.Ф. Сергеева, І.І. Сидорук, Л. П. Стасюк,. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. С. 43-46.
6. Кузава І. Роль інклюзивної освіти у формуванні професійної готовності майбутніх учителів-дефектологів. Становлення особистості дитини в умовах сучасного розвитку суспільства: соціально-педагогічний, психологічний, корекційний і медичний аспекти : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 12-13 трав. 2022 р. / за заг. ред. Н. Г. Пахомової, В. І. Березан. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022 С. 121-128.

Основна:

1. Концепція розвитку інклюзивної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 Міністерство освіти і науки України. Київ, 2017. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189.
2. Навчально-методичний посібник «Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти : керівництво для тренерів», 2018. 174 с.
3. Нова українська школа : поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017.
4. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ. Навчально-методичний посібник / Компанець Н. М., Луценко І. В., Коваль Л. В. Київ : Видавнича група «Атопол», 2018. 100 с.
5. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. М. А. Порошенко та ін. Київ, 28. 2018. 252 с.
6. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі : метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с.
7. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки : підручник. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 248 с.

8. Svitlana STEBLJUK, Yuliia BONDARENKO, Kristina TOROP, Nataliia YARMOLA, Iryna KUZAVA, Dina SHULZHENKO. Formation of Communication Skills in Junior Schoolchildren with Intellectual Disabilities in the Conditions of Inclusive Education. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. 2021, 12 (4), 329-345.

Додаткова:

1. Інклюзивний клас : асистенти вчителя допомагають учням з особливими освітніми потребами. URL: <https://studway.com.ua/inklyuzivniyklas/> (дата звернення: 15.08.2019).

2. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ [Тоні Бут]; перекл. з англ. Київ.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с. URL:<http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2015.09.03/2/IndexForInclusion.pdf> (дата звернення: 15.05.2019).

3. Інклюзія [Електрон. ресурс] : коротка версія фільму. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=hnbLzK63-Hcë>

4. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 28.07.2021 р. «Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання».

5. Методичні рекомендації «Особливості організації освітнього процесу у закладах освіти з інклюзивною формою навчання»: URL:<http://www.svyatoshinruo.kiev.ua/2018-02-23-07-43-52/2018-02-23-07-58-53/6740--q-> (дата звернення: 13.08.2019).

6. Мінрегіон затвердив нові ДБН «Інклюзивність будівель і споруд». URL: <http://ud.org.ua/novini-ta-podiji/349-minregion-zatverdiv-novi-dbninklyuzivnist-budivel-i-sporud> (дата звернення: 07.08.2019).

7. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр : постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 545 // Кабінет Міністрів України: [сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>.

8. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання [Електрон.ресурс] : Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012 // Міністерство освіти і науки України : [сайт]. Текст. дані. Київ, 2017. Режим доступу : old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/1287-

9. Лупенко І. В., Найда Ю. М. Диференційоване викладання: реалізація підходу URL:<https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-30566945> (дата звернення: 03.08.2023).

Інформаційні ресурси

1. <https://ispukr.org.ua/>
2. <https://mon.gov.ua>
3. www.unesco.org.
4. www.unicef.org.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Світлана ЯЦЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри

спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА